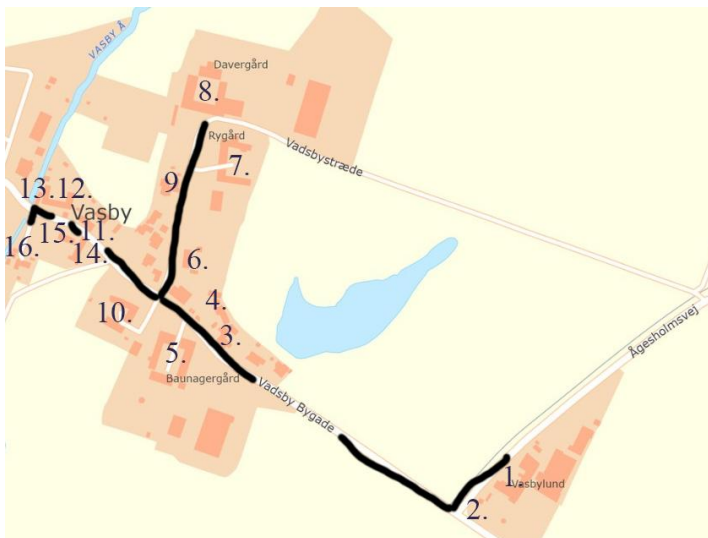

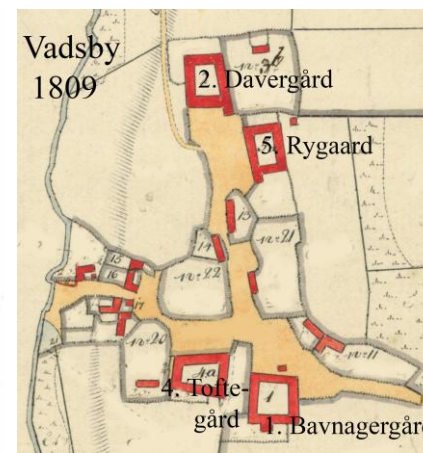
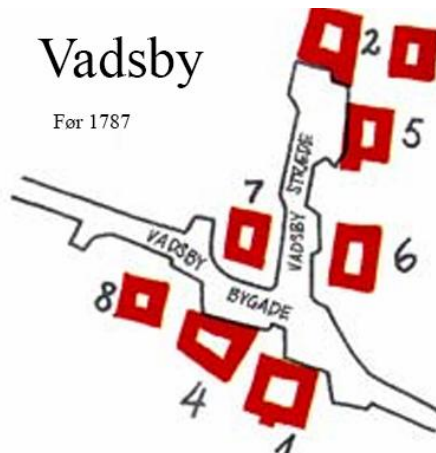

Vadsby

Har du lyst til at se en af kommunens små landsbyer, der fortsat har beholdt en del af dens huse og gårde, så tag til Vadsby. Turen er dog ikke velegnet til en traditionel byvandring, da Vadsby Byvej ikke har noget fortov. Bilerne suser derfor omkring ørerne på en. Se enten landsbyen fra din cykel eller fra bilen, hvor du kan holde ind tre steder.

- Allerede i stenalderen, for 6.000 år siden, boede stenalderbønderne i dette område.
- I bronzealderen for 3.700 år siden var bebyggelsen tættere. Hele 16 bronzealderhøje vidner om, at der boede mange her. Kun Kohøj er tilbage i dag. Kohøjvej er opkaldt efter den.
- I 1335 blev Vadsby nævnt for første gang i de skriftlige kilder som **Vadsby**. Navnet hentyder til naturforholdene omkring Vadsby Å. Navnets første del hentyder til verbet *at vade* eller *gå hen over et vandløb fx en å*. By betyder *beboerne*. Navnet Vadsby betyder derfor *Folk, der bor ved det sted, hvor man kan vade/gå hen over en å (Vadsby Å)*.
- I 1600-tallet bestod Vadsby af 8 gårde og 5 jordløse huse. Alle gårdene var store gårde på over 100 td. land. Bavnagergård fæstede under Københavns Magistrat, Davergård og Ågesholm under Københavns Universitet, mens de resterende 5 gårde først fæstede under kongen, siden Vartov.
- Før udskiftningen lå alle 8 gårde i landsbyen. Se på kort: **Vadsby før 1787**.
- I 1787 blev landsbyens marker udskiftet. I den forbindelse flyttede halvdelen af gårdene ud af landsbyen. Vadsbygård, Stenborggård og Langager flyttede straks ud, og deres gamle grunde i landsbyen blev omdannet til husmandssteder med eget matrikelnummer, mens Ågesholm først flyttede ud lidt senere og fraskødede i den forbindelse sin grund i landsbyen.

Se kort: **Vadsby 1809**. Siden fik både Ågesholm og Stenborggård navngivet en vej efter sig.

- I 1800-tallet lå der således kun 4 af gårdene inde i landsbyen sammen med 14 huse. mens landsbyens 4 sidste gårde lå ude på deres marker. Ågesholm opkøbte en del jord og blev en proprietærgård.
- Da Vadsby hørte til Sengeløse Sogn, gik folk i kirke her. I 1800-tallet fik Vadsby sin første skole. Den blev bygget på en fraskødning fra Davergård (Vadsbystræde 7). I 1877 flyttede skolen ned i et nybygget hus Vadsby Bygade 13. Endelig flyttede den lidt ud af landsbyen i 1904 til den nybyggede skole Ågesholmvej 2, Vadsbylund og lå der indtil skolen blev helt lukket i 1942.

Vejen gennem Vadsby, 1920.

- I 1900-tallet blev flere af gårdene omdannet til grusgrave.
- I 1970'erne blev Vadsbygård (Matr.7) omdannet til et villakvarter, Vasby Hoveder.
- I 1972 blev Sengeløse Idrætshal bygget tæt herved.
- I 2022 blev en af grusgravene omdannet til Sengeløse Naturpark. Den er helt afgjort et besøg værd.

Det er svært at parkere i Vadsby. Er du i bil, så oplev turen fra bilen. Du kan dels gå ud af bilen ved Vadsbystræde og dels i udkanten af landsbyen ved Vadsby Å.

Start hvor Ågesholmvej munder ud i Vadsby Bygade. Du kan holde overfor indgangen til den gamle skole.

1. Vadsbylund, Vadsbys 3. skole 1904-1942

(Ågesholmvej 2)

Du er ikke i tvivl om, at du holder foran en forhenværende skole. Indgangen bliver vogtet af to ørne. Inde i den gamle skolegård hænger et stort ur. En skulptur til venstre for indgangen forestiller en ugle (symbol for klogskab). Lidt længere til venstre ses en gås med et barn (måske en henvisning til Selma Lagerlöfs Nils Holgersen). Dette er Vadsbys 3. skole, **Vadsbylund**, der blev bygget i 1904. Den afløste landsbyens anden skole *Eugenia*, der lå inde i landsbyen (se punkt 4). *Vadsbylund* fungerede som skole fra 1904-1925. Mens de store børn fra 1925 gik i Sengeløses nybyggede centralskole med faglokaler etc., fortsatte *Vadsbylund* med at være skole for de mindste indtil 1942, hvor skolen lukkede endeligt.

2. Genforeningssten (Hjørnet af Ågesholmvej og Vadsby Bygade)

Da man i 1920'erne fejrede Sønderjyllands genforening med Danmark, blev der overalt i Danmark rejst genforeningssten.

I Vadsby blev der rejst en sten den 25. juli 1925. Det var bl.a. skolelæreren, der stod bag. Det var også ham, der forfattede teksten. Der står:

1864-1920

MAATTE ALTID DETTE MINDE
DANMARK FRIT OG UDELT FINDE

Drej for enden af Ågesholmvej til højre. Du er nu på Vadsby Bygade. Kort efter når du landsbyen.

3. Husmandshus

(Vadsby Bygade 15)

Snart efter ser du på venstre hånd 2 huse. Mens det første er nyere, er det andet, der er gult, et af de gamle

husmandshuse. Det er fra 1839. Nyd den smukke gavl.

4. Eugenia, Vadsby 2. Skole 1877 til 1904

(Vadsby Bygade 13).

Her lå Vadsbys anden skole. Det blev førhen kaldt *Eugenia*. Et græsk navn, der betyder *den ædle* eller *den velafstammede*. Huset, der ligger lidt tilbagetrukket på grunden, ser nyere ud, men det kan godt bag den røde facade rumme elementer af den gamle skole.

5. Bavnagergård (Vadsby Byvej 10)

På den anden side af gaden ligger *Bavnagergård*. Den er den ene af de fire gårde, der ligger på deres oprindelige plads. Her har den sikkert, ligesom de tre andre gårde, ligget siden middelalderen. Men bygningerne er nyere. Huset består af et stuehus og 5 stalde eller lader. Alle bygninger er fra 1890. Gården har de sidste mange år været drevet af en anlægsgartner.

Fortsæt nu op ad Vadsbystræde på højre hånd. Her er det muligt at parkere, hvis du er i bil.

6. Smukt husmandshus

(Vadsbystræde 2)

På højre hånd ligger der kort efter et spændende gammelt hus fra 1859. Før udskiftningen lå *Stenborggård* (Matr. 6) her. Da gården flyttede ud til sin jord i 1787, blev grunden omdannet til dette jordløse husmandssted. Det fik sit eget matrikelnummer (Matr. 21).

7. Rygaard (Vadsbystræde 4)

Rygaard ligger også på sin oprindelige plads. Den består af et stuehus og flere stalde, der alle er fra 1897.

Mellem Rygård og Davergård, lå Ågesholm før udskiftningen 1787.

8. Davergård (Vadsbystræde 6)

Davergård ligger også på sin oprindelige plads. Men bygningerne er nyere. Mens stuehuset er fra 1927 er lader og stalde fra henholdsvis 1937, 1947 og 1980.

Vend nu om, og gå tilbage.

9. Vadsbys første skole fra 1800-tallet (*Vadsbystræde 7*). Hvor der i dag ligger et hus fra 1905, lå der i 1800-tallet et hus, der rummede Vadsbys første skole. Interessant nok lå den på

en fraskødning af et stykke jord fra Davergård. Det indikerer måske, at denne bonde var ekstra interesseret i, at der kom en skole til landsbyen.

Længere fremme, på hjørnet af Vadsbystræde og Vadsby Bygade, lå før udskiftningen 1787 Vadsbygård (Matr. 7). Da gården flyttede ud med det samme, var det en jordløs husmand, der fik grunden, der fik Matrikelnummer 22.

10. Toftegaard (*Vadsby Bygade 8*)

På den modsatte side af vejen ligger den fjerde og sidste gård, der i forbindelse med udskiftningen 1787 fik lov at ligge på sin oprindelige plads. Bygningerne er dog nyere. Mens stuehus og en af staldene er fra 1898, er de to sidste stalde fra 1946

Skråt overfor Toftegaard lå før udskiftningen landsbyens ottende og sidste gård, Langagergård (Matr. 8). Ved udskiftningen var Langagergård så uheldig at få tildelt en mark, der rummede mange af de gamle bronzealderhøje, man dengang befolkede med nisser og trolde. En af historierne lød, at nisserne havde prøvet at forhindre, at Langagergård byggede en gård på marken. Nisserne mente nemlig, det ville forstyrre deres vej, når de skulle besøge nabohøjen. Da bonden ikke rettede sig efter deres anvisning, men byggede sin gård på marken, truede nissen ham med, at hans børn ville blive skøre og gale. Ja, det er ganske vist!

Som perler på en snor, ligger de gamle huse på Vadsby Bygade 1, 3 og 5 og vidner om den gamle landsby.

Tilbage til nutiden skal du nyde de tre meget smukke huse på højre hånd.

11. Husmandshus

(*Vadsby Bygade 5*)

Det fine hus er fra 1827

12. Førehen Smedje

(*Vadsby Bygade 3*)

Det næste hus er stråtagt. Det er også fra 1827. Det har en spændende bygning foran sig, der førhen rummede en smedje.

13. Førehen Høker

(*Vadsby Bygade 1*)

Det sidste hus med sort bindingsværk og hvidkalkede vægge har stråtag. Det er lige så flot som det forrige hus, men det er yngre. Det er fra 1877.

Det er en fraskødning fra nr. 3. Det rummede i 1800-tallet en høker (dvs. en lille købmandsforretning).

På den modsatte side ses to gamle huse.

14. Husmandshus (*Vadsby Bygade 6*)

Et lidt ældre husmandshus fra 1850

15. Husmandshus (*Vadsby Bygade 4*)

Foran ligger et hus, der er et smukt bindingsværkshus fra 1877. Indtil for nylig lå der et hus fra samme år bag dette, men det er revet ned i dag.

16. Vadsby Å

Vadsby Å danner skel ind til nabolandsbyen Soderup.

Omkring den smukke å ligger lidt skæmmende dels en autoophug, dels en brugtbilsforhandler.

Nyd Vadsby Å for her slutter den Historiske Byvandring gennem Vadsby. Har du fået lyst til at se nærmere på Soderup eller på andre af Høje-Taastrup Kommunes 14 landsbyer, så kan du hente de Historiske Byvandring ved at klikke på QR-koden.

